

Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet/Fodersektionen

Åtgärdsanvisning till fraktblandare, fodertransportörer och gårdsbruksenheter för att hindra spridningen av salmonella

Åtgärdsanvisning till fraktblandare, fodertransportörer och gårdsbruksenheter för att hindra spridningen av salmonella

1 Fraktblandare

1.1 Rengöring av utrustningen för fodertillverkning

Om foder som konstaterats eller misstänks innehålla salmonella har förmedlats till gårdarna eller om någon av kundgårdarna har använt sig av dessa foder måste utrustningen för fodertillverkning rengöras grundligt och desinfekteras. För tvätt och desinfektion kan man i regel använda sådana tvätt- och desinfektionsmedel som används normalt. Märkning av desinfektionsmedel och säkerhetsinformation måste följas. När det gäller desinfektionsmedlet måste man se till att det har effekt mot salmonellabakterien. I oklara fall kan saken säkerställas hos den som tillverkar/marknadsför desinfektionsmedlet. Om preparatet inte är färdigt att användas ska brukslösningen blandas till så att koncentrationen är den högsta tillåtna. Det är också viktigt att låta tvätt- eller desinfektionsmedlen verka på ytorna minst 15 minuter. Desinfektionsmedlet sprids alltid på en ren och torr yta. Det rekommenderas att fraktblandningsutrustningen tvättas en gång i veckan, helst som avslutning på arbetsveckan, så att utrustningen blir torr.

1.2 Ytstrykprover

Efter desinfekteringen tas strykprover från ytorna av t.ex. insugningsrör, utloppsrör och blandningsbehållare. För tagandet av ytstrykprover kan man begära sterila kompresser från det laboratorium som använts för egenkontrollen. Alla rengöringsåtgärder måste föras in i bokföringen. Livsmedelsverket rekommenderar att proverna skickas för undersökning till ett ackrediterat laboratorium (t.ex. det närmaste livsmedels- och miljölaboratorium som används för egenkontrollen).

Om salmonella påträffas i utrustningen för fodertillverkning måste Livsmedelsverkets foderkontroll omedelbart underrättas om saken rehu.ilmoitukset@ruokavirasto.fi.

1.3 Att röra sig på gårdarna

Vid misstanke om salmonella måste särskild uppmärksamhet fästas på rengöring av utrustningen, renhållning och hygienisk foderframställning. I synnerhet måste man undvika att tillverka och frakta foder på riskbenägna ställen bl.a. i närheten av gödselstäder. Vidare bör man undvika att i onödan röra sig på gården. Livsmedelsverket rekommenderar att en lämplig syratillsats läggs till i varje blandningsparti på en gård som har misstänkt foder.

Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet/Fodersektionen

Åtgärdsanvisning till fraktblandare, fodertransportörer och gårdsbruksenheter för att hindra spridningen av salmonella

1.4 Att skydda sig

Ytterligare ska särskild uppmärksamhet fästas på att förarens egen skyddsklädsel och skodon är lätta att rengöra. Livsmedelsverket rekommenderar att fraktblandaren använder en ren overall som byts dagligen. Särskilt avseende fästs också på att bilens trappsteg och fotutrymme är hygieniska. Förarhyttens fotutrymmen, mattor, pedaler, trappsteg etc. ska rengöras och desinfekteras varje dag. Om foder måste tillverkas på en gård där man påträffat salmonella sätts den gården sist på körlistan för dagen. I lager där förmedlingsfoder förvaras ska särskild uppmärksamhet fästas på att skadedjursbekämpningen är tillräcklig.

2 Transportföretag som transporterar foder i lös vikt och säckar

Transportföretag som har transporterat foder som konstaterats eller misstänks innehålla salmonella måste omedelbart rengöra och desinfektera den transportutrustning som använts vid transporten. Efter det tas ytstrykprov av transportutrustningens ytor, t.ex. från bilens lastutrymme eller utloppsrör och förarens fotutrymme (se anvisningen ovan till fraktblandare). Kvalitetskontrollprover som tagits av foder eller transportutrustning ska skickas till ett laboratorium för analys. Livsmedelsverket rekommenderar att ett ackrediterat laboratorium används för salmonellaundersökningar.

Uppmärksamhet ska fästas på att förarens egen skyddsklädsel och skodon är lätta att rengöra. Särskilt avseende fästs också på att bilens trappsteg och fotutrymme är hygieniska. Förarhyttens fotutrymmen, mattor, pedaler, trappsteg etc. ska rengöras och desinfekteras.

Alla rengöringsåtgärder ska föras in i bokföringen. Märkning av desinfektionsmedel och säkerhetsinformation måste följas. När det gäller transport av foderpartier ska man också se till att transportutrustningen blir helt och hållet tömd på det foder som transporteras för tillfället. Livsmedelsverket påminner om att det transporterade fodret måste gå att spåra, dvs. att körjournalen måste vara uppdaterad.

Om salmonella påträffas i transportutrustningen måste Livsmedelsverkets foderkontroll omedelbart underrättas om saken rehu.ilmoitukset@ruokavirasto.fi.

3 Gårdsbruksenheter

Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet/Fodersektionen

Åtgärdsanvisning till fraktblandare, fodertransportörer och gårdsbruksenheter för att hindra spridningen av salmonella

I mån av möjlighet försöker den foderföretagare som ansvarar för fodret leverera nytt ersättande foder till de gårdar som använt foder som konstaterats eller misstänks innehålla salmonella. Tills det nya fodret har levererats utfodras djuren med det foder som finns på gården. Det nya fodret ska förvaras åtskilt från det foder som misstänks vara kontaminerat. I samband med foderbytet, också annars än vid misstanke om salmonella, måste silor och lager tömmas helt och hållet, rengöras mekaniskt t.ex. med borste och desinfekteras omsorgsfullt. Från silorna lösgörs bottenkonerna som ska rengöras grundligt. Dessutom är det viktigt att rengöra silornas överdel ("tak") och luftventil ("luftlås"). Märkning av desinfektionsmedel och säkerhetsinformation måste följas.

Kommunveterinärerna besöker de gårdar som använt foder som misstänks innehålla salmonella för att ta avföringsprov av djuren för salmonellaanalys. Vid behov tas också foderprover på gårdarna. Foderproverna analyseras i Livsmedelsverkets laboratorium i Vik, och gårdarna underrättas om såväl positiva som negativa fynd. Djuren hälsa ETT rf anvisning om åtgärder för smittoskydd ska genomföras effektivt på gårdarna.

(Nötkreaturgårdar: <https://www.ett.fi/sv/notkreatur/smittskydd/>)

Svingårdar: <https://www.ett.fi/sv/svin/smittskydd/>

Fjäderfågårdar: <https://www.ett.fi/sv/fjaderfa/smittskydd/>

Gården, som har fattats ett beslut av restriktiva bestämmelser, ska informera foder tillverkaren om salmonellasmitta, så man kan förbered sig t.ex. körning arrangemang.

Om salmonella konstateras i foder vid myndighetstillsynen tar foderföretagaren och/eller Livsmedelsverket kontakt med gårdarna och kommunveterinären. Livsmedelsverket och kommunveterinären ger instruktioner om vidare åtgärder för att begränsa och sanera salmonellasmittan. Också ETT rf ger direktiv. Om gården själv konstaterar eller misstänker salmonellasmitta hos djur och/eller foder ska gården omedelbart kontakta den egen kommunveterinär och/eller Livsmedelsverkets foderkontroll rehu.ilmoitukset@ruokavirasto.fi.

Utöver salmonellan finns det också andra djursjukdomar, liksom afrikansk svinpest, vars spridning kan ett gott stycke hindras med ovannämnda åtgärder. Information om djursjukdomar och deras bekämpning finns vid Livsmedelsverkets websidor <https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/djurhallning/djurhalsa-och-sjukdomar/bekampning-och-overvakning-av-djursjukdomar/>

Ytterligare upplysningar om foder: rehukyselyt@ruokavirasto.fi.